

Изази суботом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
на годину 6 ₣, на по год.
3 ₣, на четврт године 1 ₣,
и 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франка, на по
године 10 франка, на чет-
врт године 5 франка.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Преплата плаћа се у пла-
ћеним писмима непосредно
администрацији „Гласа Цр-
ногорца“ на Цетиње, а може
се и картом уплатити на
пошту у Котор. Донеси ши-
љу се уредништву. Руко-
писи се не враћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новчића. За веће а
на дуж вријеме мање.

ЦЕТИЊЕ, 19 октобра.

Велики затег између селенске па-
тријаршије и отоманске Порте још ни-
како не попустила и неће ни попустити,
док Порта не задовољи, на догмама и
правилима православне цркве основане
захтјеве патријаршког синода. Јевроп-
ска политика забринуто мотри на раз-
вратак те нове невоље.

Још 20 (8) ов. мјесеца добила је
бечка „Polit. Correspondenz“ из Пе-
трограда овај брзојав:

„Велики Књаз Царевљин Нашљед-
ник *Николај Александровић* и његов
брат Вел. Књаз *Никола* неће, као што
бјеху наумили, ићи у Цариград, ради
кризе у селенској патријаршији, према
којој се Русија налази у много туга-
љиву положају. Оба Велика Књаза
походиће грчку краљевску породицу у
Атини. Повратак неће ићи преко Си-
бира, но морем, те ће том приликом
обћи и неке америчке луке.“

Истог дана јављају истом листу
из Цариграда:

„Министри правде и просвјете по-
слали су патријаршком савјету своју
одраску на захтјеве патријаршије. Одрас-
ка је у главном угодљива, но неке захтје-
ве одбија. Одавно није било тако живих
порук између руског великог послан-
ства и патријаршије, као сад; говори се,
да се Г. Нелидов у Порте често заузи-
мао за патријаршију.“

Како тада, тако и данас. Од гор-
ња два гласа крупнији је онај из Пе-
трограда, јер може највише доприни-
јети, да се распра што прије умири,
а што прије, тим боље, и по једну и
по другу страну. Како тај глас још
није ниједне поречен, а морао би се
поречи да је неоснован, немамо разло-
га посумњати се о њему.

Док смо још при невољи у селен-
ској патријаршији, да споменемо и
један глас те га је добио из Биогра-
да „Pester Lloyd“, истог дана кад и
она два. Из Биограда јављају ово:

„Кад се дознало, да је селенски

патријарх наумио затворити све *грчке*
(sic) цркве у отоманској царевини, овдје
су се много забринули, ради хришћана
српске народности у Старој Србији и
Македонији. Влада је наредила своје
посланику у Цариграду, да о томе
ниште од патријарха објашњења.“

Ми тај глас бљежимо, само да
се види, како тај „свјетски лист“ не
промишљено прима свакојаке беспос-
лице, само ако му годе. Та, за Бога,
није „селенски патријарх“ наредио за-
тварање цркава, но Синод, јер патри-
јарх већ је био дао оставку и прим-
љена је била. Из истог разлога није
могао српски посланик у Цариграду
некати објашњења од патријарха, но
можда тек од синода. Но што је
најкрупније, српској влади није ника-
ква невоља да ниште „објашњења“ ради
нечега, што њеним жељама и тежњама
само може годити.

* * *

До десетак дана састаће се, у
Риму ил' у Напуљу, државни прваци
њемачки и италијански, канцелар Ка-
приви и министар председник Криспи.
Ту ће се договорити и углавити
све што су наумили и — што ми тек
можемо нагађати. Но већ и тај саста-
нак по себи доста је значајан. Каприви
заста неће поћи у Италију зато, да
захвали Криспију на фирентинској
бесједи, то је могао учинити и из Берли-
на, но по прилици, да га сасвим одврати
од Француске.

Има двије недјеље како је бечки
дописник „Новога Времена“ напоме-
нуо, да ни у круговима бечке владе
нијесу толико задовољни са Криспијем,
колико се чини по новинама. Ту же се
напме, да, иза уклана Бисмаркова,
Криспи хоће да га замијени у тројном
савезу, хоће да му се призна првен-
ство, иначе пријети пријатељством
Француским. У Бечу су задовољни,
што је Криспи ударио на предентисте.
То је задовољило и у Берлину, али „ма-
ло друкчије.“ Новине причају да је

Каприви рекао италијанском вел. по-
сланику: „Лијено је и мудро учинио
Г. Криспи, што је предентистама забио
из главе Трет. Јер Трет мораће брзо
бити њемачка лука.“ — Ако је тако
речено, а до сад није поречено, то би
биле лијене прилике за тројно савезну
искреност и усрдност.

Инглеске су повине пронијеле
глас, да ће се Каприви, иза састанка
са Криспијем, видјети и са лордом Сол-
зберијем. Што ће тамо, већ ако неће
да умекши инглеску политику према
Италијанима у Африци. Ради тога —
подјеле области у Африци — био је
скоро договор у Напуљу између Ин-
глеза и Италијана, па се тај договор
сасвим изјавио. Италијани пошту град
Касалу, у Судану, Инглези не дају,
и ако Касала још није у њиховој вла-
сти. Кад би Каприви приволио Ингле-
зе да попусте, учинио би велику услу-
гу Криспију, а без каква свога
трошка. Инглесима би ласкало, да их
њемачки канцелар дође молити, но
мучно ће изградити берлински лис, да
стари британски гавран испусти из
кљуна онај комат меса што га — још
није ни уграбио.

* * *

Кад су оно летос, у међудневце,
били на Цетињу они М. Р. (чланови
парламента), са „првим лордом благај-
нице“, било је разговора и о најбли-
жим изборима за парламент, који ће
се бирати до године. И ако сви бјеху
торијевци, признаваху, да ће Гледстон
добити знатну вишину. То се већ види.
Црпиде недјеље ово је накнадни избор
у једном подграђу Манчестера, где је
до сад навијек бирали торијевци. Овога
пута торијевци су пали, изабрат је
Гледстон човек.

Међутим је стари заточник слобо-
де и неуморни уставни убојник, В. Е.
Гледстон, кренуо у свој изборни срез,
да рече својим вјернима, што је наумио
чинити, ако би га народно повјерење
позвало на владу. Гледстону је сад

осамдесет и једна година; по причају,
да се многи младић не би тако уста-
лачки попио, као овај старац. Говорио
би народу по пет часова засобине. У
Единбургу су га слушали 5000 грађа-
на, којима је председавао Ротшилдов
зет, лорд Розбери, као највјернији за-
ставник најбољег говорника садашњег
вијека.

При нашем разговору са оним
члановима парламента о Гледстоновим
изгледима да ће побједити при избо-
рима, рекао је један од њих смијешни
се: „Тада благо нама, Балканцима!“

Ми па то имамо, а и навијек ћемо
имати само један одговор:

— Наспори Боже!

* *

У прошлу недјељу светковао је
сав њемачки народ, а највише Цар
Вилхелм II и његова војска, денедесе-
ти дан рођења највишег и најславни-
јега војводе нашег доба, који је по-
бједио Тесара и савладао и заробио
силнога цара Наполеона, — дан рође-
ња маршала њемачке војске, графа
Хелмута Молтка.

Њемачке су повине цуне те ко-
лико ријетке толико величаствене све-
тковице.

Од овога броја биће уредник нашег
листа др. Лазо Костић.

ИЗ НОВИНА.

Варварин

II.

На пола сахата колеког хода, западно
од жељезничке станице под Стаљем,
пруга се малена нарошница Варварин.

Пространа моравска долина у чијем
крилу лежи ово мјестанце уоквирила се са
свију страна огромним планинским ланцима,
који из далека трепере плавом прозачном
бојом, да ти се чини о те планине и нијесу
од земље и камена него у кристалу срезане.
А између њих, кроз средину долине засијано

городине, једнако је унутра као и св.
Николе, и по прилици истог времена,
светим иконама украшена.

Црква светог Саве, првог српског
архиепископа и просвјетитеља, нешто је
виша од цркве усенија пресвете
Богородице, а мања од цркве светог
Николе а много лепша од обју. Она
се бијели ниже црве св. Николе, од
године 1500. Зидана је манастир с
прилогом околних хришћана. У челу
цркве има лијепи звоник с три ока, а
у њему звоне мала звона јасна и у-
милна гласа. Иконостас је у њој са
иконама грчког стила, и изгледа као пов.
За данашњи њезин лијепи спољашњи
и унутрашњи изглед припада велика
заслуга бившему настојатељу Јеромо-
наху Данилу Накићеновићу, који са та-
чности успињавању својих светих дужно-
сти и лијепе благе нарави од сваког дуб-
љен и поштован, у истом манастиру,
оде Богу на истину, у 67. години свог
живота, 25 Априла, године 1873; *) и
заслуга браће Панана манастирских
парохијана, који су на њено пољепња-
ње знатну суму новаца потрошили.

На челу цркве светог Николе има
звоник с једним оком и звоном, а у
малом звонику цркве успенија, тако-
ђе с једним оком, нема звона. Иконо-
стас у једној и другој врло је слаб
а у пошљедњој је слабији.

*) О овом врлом покојнику ког ће лијепи
успомена у оном и још дуго трајати, може се у-
кратко читати у епиграми православног епархије
Божикоторског Дубровачког године 1874.

стирска црквица Усенија Пресвете
Богородице. Ни простором ни лепотом
не одговара предању да је Неманићи
задужбина, премда исто није без пош-
товања. По своду и зидовима у нутра
насликана је светим иконама, али је
тим украшена доста иза свог по-
станка. О томе нам свједочи напме при-
прагу црквених врата у нутра. Напме
је на клаку и почео се тако рушити
да га ја за вријеме своје управе годи-
не 1882 з. нијесам могао скинути. Но
ипак овђе га могу припојити заслу-
гом Филимона Франчевића, данашњег
игумена режевског, како га је могао
скинути прије двадесет година, кад је
у њ живио са покојним Архимандритом
Инокентијем Павловићем. Он од
ријечи гласи:

„Слишанијем Отца и поспшенијем
Сына извршенијем С. Духа, си свети
и божествени храм С. Николе Гра-
дишца, трудоу и подвигом блажених
титоръ бившаго игумена Діонісія і
Стефана Давидовича, послѣди же бив-
шаго игумена, зградише и пописаше
святимъ образй, нѣговиѣмъ гроудомъ
и подвигомъ овѣхъ хрістіана нуріе
около цѣркве као прилогомъ и прилѣ-
жаніемъ Еромонаха игумена Јосіфа
збратіама и монаха Гаврила. Доміа
владичествованія перногорскі кѣр Ру-
фима одъ сотворенія мѣра 7128, а одъ
Хріста 1620. Писахъ понѣ Страхиња
одъ мѣста Будимлѣ.“

И црквица усенија пресвете Бо-

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА.“

Зулум Махмут-паше Бушатлије, у
Паштровићима 1785.

Прилог к српској историји

од

Дионисија Миковића.

(Продужење.)

Избила уследиј дозволе млетачке „бу-
латомъ књигомъ“ Паштровићи „зовући
имѣ Боже и блажене Госпође и свиехъ
святнихъ“ на Видов дан 1617 подије-
лише ове земље Прасквици и Гради-
шту, те су калуђери, како се из неких
писам мени познатих види, добивали
с њих „десетину.“ Најновије писмо
које ми је о томе до сада познато
писато је а. (1.) фебруара 1801. од
„збора паштровскога, игумена максі-
ма одъ Прасквице, и игумена Азаріе
одъ Градишцахъ; подъ Келіомъ у Го-
лубовића *.)

Градиште и данас држи од
тијех земаља и оне су му највише
његово имање; а Прасквица је изгу-
била али до сад није познато од ког
времена.

Црква манастира Градишта посве-
ћена св. Николи, саграђена је при
кршевитом брежуљку на ком је мана-

*) Опширније може се читати у мом чланку
„Грађа за историју српског народа“, у „Јавору“
бр. 49. године 1886. стран. 51-6.

свијема ујејима запљескује хладна Морава жуборећи поред стадашког вјеса на коме и данас стоје развалине посадашког града Сталаша, нијемим споменик витештва српског.

Под самим Сталашем јужно од Варварина пружа се варваринско поље на коме је прије 80 год. она значајна по Србе битка бијена. На томе пољу до самих гробова изгинулих бораца подигли су патриотски варваринци већак под којим ће се давати парастос изгинулим борцима за слободу Српства.

Јутро је било крајње. Танку, плавичасту маглу, која се над Моравом, као пројачани вео издизала, пробјијали су сунчеви зраци руменом бојом својом. Око пет хиљада душа, која на овога среза дођоше да учине спомен храбрим дједовима, растурили су се по варшници у гомилицама очекујући црквено звонце које ће им огласити молитву господњу.

Око 8 сах. започе и служба Божја, на којој је свештеник цркве варваринске изговорио крајњи говор: о нашим јуначким претцима, који борећи се за слободу своје роду не заборавили цркве и манастире та уочишита потлаченим народа српског, у којима се његоване љубави роду и храбрине оковани роб на бољу будућност.

По свршетку овог говора креташе крети уноде варваринско. Осам свештеника из околине ишли су за кретица пречајући, а за њима народ и три батерије тонова.

На пољу варваринском одслужена су опјела пред гробовима, од ових су остала још три неопрећена, са натписима на једном гробу стоји урезано: „Здје почивајет раб Божји Данило, јеромонах“. На другом је урезано име неке „Госпана“, која је такође на томе мјесту као малосрдна сестра погинула, а одмах до ње један гроб у који је сахрањено око 20 изгинулих Руса.

Сва три гроба окитио је народ многобројним свећницама, које су трепериле као звијезде у ноћ.

По свршеном опјелу изашао је на три, бину председник „В. Србије“ г. Драгутин Ј. Илић, кога су варваринци раније још позвали да на разбојништву српске славе, као представник оне велике идеје за коју се поумрли Ђениј Кара-Ђорђа и Милоша борише, изговори бесједу.

Г. Илић у подужем говору, који је многим старијим људима изазвао сузу нагласио је величину побједе варваринске, изнио је прави узрок са чега је са таквом малом снагом и неспремним народом могао Кара-Ђорђе и Милош да потресе турску царевину, ону исту царевину, која је прије 500 год. разорила српску државу, поред свега тога што је у оно вријеме српски народ имао и већу војску и више оружја и бољу опрему.

Говорећи о томе духу казао је да је едого прави покретач великих дјела и где ње нема тамо нема ни напретка. Позвао је народ да се на овим гробовима завјере да неће никад жртвовати идеју Велике Србије свињиним интересима на чимјим.

На завршетку говора његова положише у име војске и народа два вијенца, а варваринци, који су спремили вијенац да га на гробове положи приђоше председнику „В. Србије“ и у молитве га да он својом руком овај вијенац положи.

Положући вијенац председник „В.

ству, пашта су три батерије тонова одговориле.

На подне је био ручак у кафани Ђорђа, добродушниот Србина који је Србије“ узвикнуо је: Слава великом Српца среским љекарим г. Вукадиновићем, ереским начелником г. Тоном и парохом варваринским покреноу ову патриотску мисао.

Здравница за здравницама све патриотске једна од друге чуле су се на овоме ручку. Ту се ријешило у једно и да се подигне скроман споменик на варварину, у славу изгинулих бораца.

Цео дан народ је весело у игри и пјевању провео а у вече била је вечера опронтајат прелеједнику „В. Србије“ и осталим гостима.

Око 10 часова у вече испратили су Варваринци и многи председници општина из тога среза председника „В. Србије“ све до скеле на Морави, где су уз клицање еретнога пута и звука музике, која је за њим ишла опростине.

Завршујући овим овај кратак преглед свечаности не можемо на ино а да поново не благодаримо добрим патриотима: г. г. Томи начелнику, љекару Вукадиновићу, Ђорђу и пароху, као и свима Србима, који се сјетили да овако достојно прославе славу побједу на Варварину.

Телеграфско честитке, које за свечаност стиглоше донејемо првом приликом.

Чувени америкашки родољуб, *Џон Мак Кинли*, отац оног скорашњег закон о заштитној царини, који је ископао јевропској радиности извоз у Уједињене Државе Сјеверне Америке, написао је ово писмо, објављено у бечком „Тагблату“:

Нантон, у држави Охају, 2 октобра 1890.

Господину Владиславу Салају,

председнику аустро-угарско трговачког друштва у Чинчинату.

Поштовани господине,

Допустите ми да одговорим на замјерке закону који носи моје име: Не ми, по су јевропске државе, одавно, као да су се потајно договориле, објавиле царински рат нашој радиности и пољској привреди најрадикалнијим забранама. То бјоше рат против историјског духа њихове рођене трговине. Те државе, највише Њемачка, нека се захвале нашој од Вашингтона либералној трговачкој политици, што данас имају тако величанствену трговину и индустрију. Инглеска је неагрално заградиле Америку од осталог свијета, а нама је независност отворила Америку слободној трговини свјетској. Бремен и Хамбург поведоше коло њемачке трговине. Градови њемачке хансе отворише своја стоваришта у свијем лукама напјем и бјеху најжешћи супарници инглеској трговини. Но у тако разноликој земљи као што је наша коју је населио народ из најрајдјивијих крајева Јевропе, мора бити и много арета рада. Ми имамо угљених руда на 100.000 четв. ингл. миља, наша ријечка пловидба чини 22.000, а наше жељезнице и канали више стотина хиљада миља. Сировине чисто се намећу радницима, храна је јефтина, у земљи доста сваке коvine, блага

и сувише, радне снаге и макина до миле воље, а нема порезе на радиност ни на доходак. Тако смо ми постали велики раднички народ и на многим мјестима свјетскога трговинита не бојимо се супарника“...

...Трговачка политика чудно се сналађава, она не признаје емпатија, које спајају народе по историји и крви. Аустрија нам је својом трговачком политиком непријатељица. Ми не велимо, као што рече кнез Биенмарк о Боени: „Аустрија нам је Јекуба“ (није нам стало до ње). Природа нам ју је одредила да нам у политици буде пријатељица. Ње на државна звијезда сјаја се далеко на истоку, нама на крајном западу. Наши се путеви не укрштају. Аустрија је пријатељски кумовала нашој независности. Велики поштовач свакога чојства, Тесар Јосиф II, састајао се у Паризу, у вријеме нашег рата за независност, пријатељски са Венијамином Франклином и пратио је нашу судбину живим саучењем. Његова сестра шћер велико Марије Терезије, помогла је склопити војни савез са Француском, који нам је извојевао нашу слободу. Ми Поштујемо краљицу Марију Антоанету као велику мученицу за Америку; јер наш рат је стао Француску на 1400 милиона лира, умножио је грдни дефицит, те тако је постала Франц. револуција, која Марију Антоанету стадоглаве.

Што се наиме тиче нашег завичаја Мађарске, ми смо ради ње први пут одустали од лијеног старог Уашигнтонова начела немијењања. Ми смо прогнали Косута довели у Америку на убојном броду, председник и Конгрес примиле га ка свијетлога госта, те га проведосмо, као некад Лафејета, друга ослободилаца наше земље, у слави кроз градове сјевера и југа, навићене у његову пошаст. Ми му дадосмо по милијона (талијера) за његове банкароте. Ми смо ризикали и да се заратимо са Аустријом, кад оно у Леванту наш убојни брод окрену своја топовима начичкана ребра, да снасе једног мађарског бјегуца. На што сад видимо на пољу наше трговине? Од кад је Мађарска извојевала своју независност у дуализму, и стакла се као највиши крвник наше трговине и израдила је својим утјецајем потпуну промјену аустријске трговачке политике према Америци. Чини се да је Мађарска сад оно што је некад у нашем дуализму био југ према сјеверу, кад је југ, ради свог намука, дувана пориза, наметао силом намете, који ископаше сјеверну радиност. Не буди примијењена Шекспировијер о „незахвалнику у кога је само један порок.“ Трговачка политика неможе само муштерија и супарнике, те сад смо ми виши пријатељи Јапанцима, Самојским и Сандвичким отоцима, но најпросвећенијим народима овога свијета.

Ако народи Аустро-Угарске хоће да плаћају четвороструку цијену за тргове радиности и пољске привреде, који не вриједи колико наши, мже им бити.

С високим поштовањем
ваш приатељ

Џ. Мак Кинли.

Владике*) проћерао из манастира у једно са сабратором Савом Миковићем, те су неко вријеме живјели у манастиру Режевићу. Касније се стриц смиловао и к себи га повратио. Једним његовим бјегством, из манастира у Црну Гору и Херцеговину, штетовао је манастир осим осталог и скупоцјених крета на можда да су том приликом пропале и књиге о којима је ријеч у споменутом писму, јер књиге које данас манастири осим Прасквице имају, тако су у слабом стању да је тешко вјеровати да би биле из споменутог времена, као што ни праस्कвичке нијесу, на можда да су такве судбине и те књиге биле. Послије пет година поврати се из Херцеговине у манастир Прасквицу, на позив збора паптрговског, занета све је своје силе посветио користи манастира Прасквице, да су његове заслуге за манастир неопшениве. Умрбо је у истом манастиру. „у двије уре ноћи“, 7 марта, године 1831. у 65. години живота.

Манастир Градиште обновљен је на скоро послје порушења, а поправљат је више пута овога стољећа при управи Синесија Давидовића и Инокентија Павловића бивших архимандрита праस्कвичких и игумана, споменутог Данила Накићеновића и Јоаникија Аврамовића игумана. Али године 1876,

*) В. живописи Стевана М. Љубише, и моју књижницу „Висаркон Љубиша“

У Кртолама, 15 октобра. — Лицем на Покров Богородичин догодио се један жалостан случај у затону бококорскоме, и то између Кртола и Тивта. Неко Црногорско момче, које је било код Ивана Хрватића из Столива, те на његов рачун превозило камење са барком из каменолома у Крапићима за државну радњу у Тивту, несретним случајем падне у море гдје се одма удави и потону.

Тај жалосни глас потресао је сна оближња села, али највећма Кртолане, који од памтивијека особиту љубав поклањају својој браћи Црногорцима.

Случај шћеде, да споменутог утопљеника Марка Кадуђеровића из Текића, море избаци тринаести дан на обалу Кртољску. Тек је зато дознала управа Кртољске општине, наредила је да се утопљеник извади из мора и поставила стражу да га чува. Међутим пречасни парох госп. Лазар Костић наредио је да се предузме све потребито за сировод тог несретника. Сјутри дан у недељу иза свете литургије пође поменути свештеник с пратећом на обалу гдје се налазио утопљеник и тако га допрати до цркве св. Луке гдје га је чекао многобројни народ. У цркви било је омијело које је одслужио госп. парох Лазар Костић са госп. протом Стефаном Костићем а уз припомоћ свршеног богослова госп. Марка Костића.

Пошто је опјело свршено, мртво тијело уз онђе саучење би положено у гробницу, за коју је један сељанин уступио комад своје земље.

Саучење браће Кртољана у овој згоди потпуно одговара хришћанској љубави, коју они укажују сваком приликом брату страдалицу, особито заузимање општине Кртољске и узорног свештеника попа Лазара Костића, сваке је похвале достојно.

Очевидац.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ.

Цетине, 19 октобра.

(Из Двора.) Његово Импер. Височанство, Књаз Сергије Георгијевић, налази се, иза повратка Њиховијех Височанстава из Подгорице, хвала Богу, сваки даном све бољи.

(Њихова Височанства у Подгорици.) У пропши петак, по завршетку пропшлого броја нашега листа, примили смо из Подгорице, од нашег редовног дописника, овај брзојав:

Преко јуче на 4 1/2 сахата по подне стигли су овдје Њихова Височанства Наш Господар и Књагиња, Њихова Императорска Височанства Књаз Ђорђе Романовски и Књагиња Стане Николајевна, Његова Свјетлост Наш Престолонашљедник, Њена Свјетлост Кнегиња Јелена, и Зет и Сестра Његовог Императорског Височанства Књаз

сасвим је поновљен при администратору Лазару Давидовићу, садањем проти и пароху будванском. Ово поновљење изведено је помоћу државном, и школског вијећа, потоњег стога, што је тада у манастиру на доњој страни при дну, начињена врло лијепа соба за основну народну школу. „Кров и унутрашњост поправљена, је при управи моје маленкости, године 1883.

У манастиру сада живи О. Јаков Оцић, у својству настојатеља, и пада ти се, да ће се тог задатка достојан показати, и повјерење духовне власти радом оправдати: себи на славу и манастиру на жељени напредак. Мало жара и воље више, па је наша будућност!

XXI.

На јужној страни манастира Градишта, на кршевитом брежуљку зватом „Градац“, више пута, а под сеопцем истог имена, другим Ђуриновићем, која су саставили дио села Буљарице, налази се мала црквица с малим звоником и звоном. Њу су зидали околни становници у славу св. мученика Мина, Виктора, и Викентије. Вријеме њезина основа немамо чим доказати него простом мишљу, да се застала из преснаестог вијека: јер је слична онима, које су из тога времена у овој општини.

Турци су порушили и ову црквицу, али су је сељани више пут поправљали у обје половине овога вијека.

ри Дуљева и Режевића, што се, мишјело неможе приписати хотимичној турској поштеди него хити да прије пријећу границу.

Оригинал овога писма у манастиру, а гласи: „Бого Сјатељству Превозвишеному Господину Генерал-лейтенанту и разних орденот кавалеру Графу Марку Константиничу Ивезичу“

От манастира објтели святаго Николая Градишта.

Покорније прошење

Прошлого 1785 года Махмутъ наша екадарскій еланомъ войскомъ добе на Паштровичъ и разори и сожже овий манастирь; и све церковные утвари и книги отнесоше турки и мы по бедности и послѣ време вѣмѣмъ книгъ, а нашъ братъ господыѣ архимандритъ Сава Любича био у Россіи, и проеѣлъ у всемоштитѣи Гоеударыни покойной императрицы, и унокочного императора четьри круга церковныхъ книгъ за паштровичъ четьрехъ манастирей, и сувише сто и педесѣтъ цеконахъ вѣчной падей — на сваку годину, али всего того у овий епиромански манастирь ништа нѣ далъ. Зато ваше сѣятельство юнижено в умилено молимъ како великаго генерала, учинити намъ правосудіе, или великомъ Цару донести о нашей бедности, зашто будемъ вѣчно молитъ Бога за васъ и за вашу фамилію вашего Сѣятельства

емпрени игумен с братією Богомолецъ и пониженіи слуга

Маія 1804 года.“

Овђе ми је напоменути да је писија о којој је ријеч у изложеном писму удијелена, од елавних споменутих даржељних владалаца руских искључиво манастиру Прасквици; бар тако стоји у односној грамоти, а не свима манастирима паптрговским, ка што би се то по писму могло мислити.

Од књига које се у писму спомињу, налази се у манастиру Прасквици један круг врло лијених књига, по њиховом лијеном изгледу било би сумњати да су у манастиру од тога времена. Осим тога све што манастири Прасквица и Режевић имају лијеног и скупоцјеног црквеног, то је све даривала хришћанска рука из брацке Русије, првоме при архимандриту Сави, а другоме при архимандриту Димитрију. Поред тога и остали манастири имају по један круг црквенијех књига, и ти су сви прије или послје донешени из Русије.

Покојни архимандрит Сава, о коме је ријеч у писму градишког братства, није био у млађим данима од користи манастиру, С чега га је стриц Василје Љубича, архимандрит, кад је стигао из млетачког ропства ће је заплао у вријеме буне за Шћепала малог, а ослобођен заузећем млетачког господње,

Борба са великом пратњом. Њихова Височанства и високе Госте дочекало је у Ђешкопоље 25 најодличнијих грађана на коњима на челу с окружним капетаном. На уласку у Миркову Варош дочекало је Њихова Височанства и Високе госте око двије хиљаде народа, ђаци свијех школа и Музика, одакле су уз груктање топова, звоњење звона и свирку музике праћени непрестаним клицањем „живјели“ до самог стана. Ђе их је дочекало око хиљада народа са свијем мјесним чиновничтвом и свештенством. Обје вароши биле су окићене пригорским и Руским заставама. На вече бјеше величанствено освјетљење обје вароши и околиних брда; а другоме свему што се мислило чинити те ноћи у име дочека, сметнуо је јакни сјевер. Јуче на девет сахати из јутра Њихова Височанства и Високи гости са својом пратњом праћени многобројним народом изашли су на Враниће Ђе је била мановра. Пошто се свршила мановра и пошто су Њихова Височанства и Високи гости прегледали сву војску у парађену на пољу, кренули су пут Цетиња праћени усклицима „живјели!“ од војске и силног народа а уз свирку музике. Праћење продужавало се до Миркова Моста на Ситицу, одакле се народ повратио с молитвом да Њиховим Височанствима и Њиховим Високим гостима буде срећан повратак у престолницу.

(Благодарење.) У сриједу, 17 окт. на дан кад је прије двије године промисао бојки, при слому царског жељезничког воза код Борки, спасао из велике погибљи неодољиви живот Њихових Импер. Величанстава Цара Александра III. и Царице Марије Федоровне и цијеле царске породице, било је на Цетињу, у двије цркве, благодарење Свевинићему.

(Парастос.) У проšli петак, 12 октобра, на дан кад је прије 13 година, брат Његова Импер. Височанства Књаза Ђорђа, Књаза Сергије Максимилјаа новог, погинуо на бојном пољу, у Бугарској, у војци тадашњег Царевића Нашљедника а садашњег Цара Александра III, био је парастос у покој душе погинулог царског нећака и синовца, у новој дворекој црквици. Служио је панахиду придворни свештеник, прото Милутин Церовић.

(Писмо Њег. Величанства Султана.) Изванредни посланик и опуномоћени Министар Отомански Тевфик Беј, имао је част предати Његовом Височанству Књазу и Господару нашем, у званичној аудијенцији ручно писмо

XXII.

Од црквике св. мученика Мина, Виктора и Викентија, около четврт сата и на јужној страни, а више самог пута у Голубовићима, налази се мала црквица коју су Миџори сазидали у славу својих покровитеља, св. врачава Козме и Дамјана, кад су како се мисли, негдје о трагу 200 година, у Приморје сашли.

Махмут паша с војском управ је испод ове црквике пријешао, и узгред је порушио. Касније су је обновили Миџори и Греговићи, који около ње имају својих земаља.

XXIII.

На јужно-западној страни црквике св. Врачева, около двадесет минута, у планини Дубовици близу границе паштровске и сичанске, сазидаше Паштровићи малу црквицу у славу свете Петке трпачке, како се мисли, у шеснаестом вијеку. Овђе су се окупили за отпор против арбанаших Турака и браће Срба Сичана, скојијема су се често кривали около ове планине.

И ову су црквицу Турци опустошили, и тако је остала све до године 1883. кад је Паштровићи, заузећем Тома Радановића, из кастел-Ластве, из побожности и ради историчке успомене обновише. У малом звонику с једним оком и још нема звона, али се

Његовог Царског Величанства Султана, послатог по парочитом изасланику капетану кавалерије Тевфик Бегу. Исти је собом дошнo извјесну количину опреме за један полускадрон гардијске коњице, која се састоји из седала, пушака и сабаља кавалериски.

Пишу нам из Херцеговога. 14 октобра 1890: Прије неколико дана стигао је овдје глас, да је врли свештеник госп. Лазар Костић парох Радевићки из Кртола именован почасним чланом православне епископске Консисторије у Котору. Тај глас је обрадовао сваког поштенос Србина бокешког јер је поп Лазар знао да својим отвореним карактером, својом браћом предсудјавошћу и нада својом љубављу према цркви и народу стече особита поштовања, и највећих симпатија код свих познаника и пријатеља.

И писац ових редака као његов одан поштовалац, придружује се из свега срца ошћој радости приликом овога именована те честитајући му на тој лијеној и заслуженој почасти жели му дуга живота, како би могао још много послужити својој цркви и народу, а бити на корист и дику своме племену и родном крају. Нека му је сретно и честито!

ОЧИНЦИ И ПАБИРЦИ.

— Какве дачије? Какве синагоге? Није него још и назаренске богомоље?

— Па, што не би? То би било још најцјење. А и назарен је „брат“ који има своју „вјеру.“

— Најзад, кад би било узајмиче, и Боже помози. Но би ли, на пр., „друштво Св. Јеролима“ пристало да приложи коју пару на православну цркву?

— Мучно, ваистину, већ и зато, што му не пише на челу вјерски индиферентизам.

— Па на што тада сав тај празни разговор?

— Ма, није баш тако ни празан. Од Јеролима, рецимо, не изгледај ништа. Ни од вакуфа немаш рашта, а у назарене нико не иде без пуке сиротиње. Но што велиш, кад би Светосављани стали збиља прилагати на синагоге Срба мојсијеве вјере? Зар не би могло бити, — Is it not like, is it not very like — да се смиљује на то какав — не велим Ротшилд, он је сувише чивутиш — но да се нашали какав Хирш, па да поклони друштву св. Саве коју мангуру, рецимо десетак милијона —?

— Као да су милијони крушке!

— Има коме јесу. Кад је могао повјерити сто милијона руској влади, која баш не мити много своје Јевреје, зашто не би дао десети дио друштву, које би се показало љубазно и угод-

надати, да ће у овој планини, последије више од једног столећа, до скоро зазвонити на славу осјећаја хришћанског чувства потомака старијих витезова Срба Паштровићах.

Ја сам био срећан да добијем благослов од Његовог Високопреосвјештенства господина епископа Дра Герасима Петрановића, за њезино свећење, које сам извршио 16 јуна 1883. са пречасном браћом г. г. попом Ђуром Поповићем, парохом Ђурманским (у Сичу) и попом Луком Магудом парохом кастел-ластанским, уз велико народно славље. Сваки је појмио постанак њена сазидања и разорења, што је поред осталог и мојој пригошћој бесједи био предмет, па се при овој слави сваки с тугом и задовољством сјетно прошлости своје миле отаџбине. Тугу је у племенитим срцима потомака изазвала тешка мука и искушења предака, а задовољство њихова памет и поштено витештво којим су се из муке и искушења и кадри били уздигли до дивне и вјечне љуцке славе и поноса.

Благо потомству које може благосиљати своје претке, као што своје могу Паштровићи! И ми, браћо, будимо на славу, понос, и благослов својих потомака: такви светог аманета предака; такви Српске крви и обрава!

(Свршиће се.)

љиво према једновјерницима његовијем?

— И ти то држиш ка у носку: Ево га да сручи милијоне у Савину кампавку, чисто чујеш како звећу златници!

— Ругај се, може ти бити. Ја ипак велим да би било вриједно обисити. Ако не унаш, хвала Богу: једна задужбина више.

— Нека, чоче, окани се тијех залудних беспослица. Но ти бјеше криво на неке озбиљне замјере „друштву Св. Саве“ побркало се, рече, у бојишту, у оружју, што ли. Настави гдје си прекинуо.

— Шо се рекло у основним правилима, да је просвј тиште друштвено цијело српство, и није се могло друго рећи. У самој ствари пак инако изгледа. Иад би друштво, још овако нејако, разашнљало своју четицу и своје парнице на све стране српства, не би нијгдје било од користи, но би толико шкочило колико је мислило помоћи. Но ваља скупити своју снагу, као што чини добар војвода, на мјесто гдје је највиша погубао. У први мах као да друштвеној управи то није било јасно, машало се чак у Требиње да диже цркве, чему ваистину није требало помоћи из Биограда.

— Није ради оно неколико динара, но ради значаја, ради српске мисли, ради —

— Које ти то? Зар у оно доба? Као да би се допустило примање таквих поклона, да је то оно што ти мислиш. Није то, но просто, није се знало, гдје и докле.

— Остави, то је тек да се замјери. И ако је што погрјешено, тога мора бити у почетку свакога рада. Погрешке су најбоље учитељске. Но погледај сад, како се сад ради.

— Сад је зацрта светосавско друштво нашло право земљиште за свој рад, увидјело је да се ваља свом силом сасећи на Маћедонију и Стару Србију. Нећу распитивати, јели то заслуга у правину, али су је тамо за нос поукан Бугари; доста ми је да је сад на оном огранју који јој најмељује друштвена основа. Нећу се дуже заустављати ни при необичној појави, што друштво Св. Саве мора да се упусти у први велики бој, за одржање српства, са Бугарима, и ако би Св. Сави ближи био православни Бугарин од иновјерног Србина. Па и да не питамо „које вјере био“, ипак остаје да „брат“ ваља да „је мио“; а како је и Бугарин „брат“ — у српским листовима, на још са границе бугарске, говори се навјек о „браћу Бугарима“ — дакле мора да је „мио.“ А с „милим братом“, на још православним, улазити у бој, ваистину је мучан посао, а најмање би то доликовало друштву Св. Саве. Но све то на страну, већ узмемо ствар као што се застала: Бугари, ма колико иначе да су „мила браћа“, ма не били еленском патријаху схизматични, но највјернији синови православне цркве, ипак су ти Бугари кренули да ископају српство баш у завичају старе славе српске: ваља се с њима побити.

— Побити? Мислиш да ваља осветити Сливницу?

— Не, ни да Бог, и ако је Сливница највиша брукa српска, према којој Косово стоји као славна пobjеда.

— Не претјери! Свако чудо за три дана.

— Камо срећа да се ту може претјерати! Камо срећа да се то чудо може заборавити, не за три дана, но за триста година! То и јесте највиша клетва тога грдила, што му не можеш краја догледати, што је бесмртно, што је вјечно. Ми се међу собом још можемо тјешити и заваравати. Но први странац те га сретеш, сјетиће те на ту саблазан. Тек му речеи да си Србин, он ће се можда насмијешити, сасвим усурдно, као да си, рећи, Шпањол; но из тог осмијеха кезиће се на те Сливница; из његових очију гледаће на те Сливница, бољеи тисак његове руке збориће ти само о Сливници. Што ти је више стало до среће и образа твога народа, што си бољи Србин, тим си више погинуо од немилосне, неуморне

гошнице, од паклене утворе што се зове Сливница.

— Ти говориш, као да је сва наша историја у Сливници. А да што је Варварин, са читавим низом славе из оног великог доба! Да што је Вучи До са својом свијетлом дружином! Зар то није довољно да застре неподобу сливничку?

— Тешко сваком, ко је спао да некупљује своје грјехе славом и зародом својих предака! Томе нема више полета ни напретка.

— И па то пристајем. Но тада ваља да смо готови на освету.

— Па ипак, ипак не треба на то помишљати да се Сливница свети оружјем.

— Зар никад?

— Никад. Већ ако би Бугари навалили на Србију, то је друга рачота. Но да Србија креће на Бугаре, не би ли осветила Сливницу, — Боже сачувај.

— А што не би? Зар се не могу замислити прилике —

— Какве прилике? Прилике могу бити само двојаке. Или српска војска не би била виша од бугарске, тада ко би улазио у бој? Или би била толико виша и преправнија од бугарске, да би српска пobjеда била ујемчена; а тада, која слава? За то ја вељу, да у размирици с Бугарима не ваља никакo потезати оружја.

— Па зар да српско оружје заррђа? Зар да се српски мишићи одвикну од мача и од боја, зар да српско срце одмекне у гњилу миру?

— Не велим то. Ваља бити наредан сваки час. Оружје да нам је навјек чисто, остро и преправно; снага да нам се непрестано јача, да би срце било готово уложити кад год затреба. Само према Бугарима ваља имати друго оружје при руци а не смртно и убојно.

— Па које би то било? Зар и „друштво Св. Саве“ није имало то на уму?

— Јесте, како да није. Само да видимо, какво му је то оружје.

ПРОСВЈЕТА

Њ. В. Митрополит Михаило освештао је дом друштва Св. Саве и том је приликом рекао ову бесједу:

Честитамо вам, господо неуморни трудбеници, благодаћу бољом сада освешћени светосавски дом.

Друштво св. Саве, првог архиепископа и просветитеља српскога народа, има племениту циљ и родољубиву задаћу.

Молитвена заштита великога божјега угодника, првопрестолника српскога Св. Саве, и родољубље нашега народа, помоћне Друштву, да осигура и утврди свој опставак, и да спреми себи етапни дом за ширење просвјете, за његовање и чување српске мисли.

Премудрост сазида себи дом, вели св. писмо. (прит. Сол. 9, ст. 1.)

И Св. Саво, руковођен божјом премудрошћу, створи општи српски дом, који кроз сва тешка времена очува народ, очува име српско.

И овај нови дом, имајући на челу свети симво, свијетлиће српском роду у будућа времена, чуваће име и вјеру српску, учиће науке, утврђиваће оне који се колебају, мудрошћу изводиће на прави пут заблуделе.

Имајући на уму ријечи св. писма, које вели: кад је душа без знања није добро, и ко је брзих ногу спотиче се: друштво ће мудро и поштено радити без колебања и ширити истиниту просвјету, која спасава. Па држећи се ове библијске наредбе: мудар је човек јак, и разуман је човек силан снагом, (гл. 24, ст. 5.) неће Друштво, које има тако свету и племениту задаћу, слагати са пута, који ће донијети користи народу, а Друштву част и славу.

Нека овај Светосавски дом буде умиа духовна жила и нека круниса општу српску мисао на радост свих Срба, ма гдје они били.

Да Бог милости и благословом помогне Друштву, да врши свој племенити рад и постигне родољубиву задаћу за коју је и постао.

Пробуђена свијест родољуба, олакшаће вам, господо, ваше напоре, а Заштитник Св. Саво, молитвама свете своје цркве (у „Вел. Србији“, из које оно преносимо, стоји, јамачно поштом писаревом: његове цркве — Ур. „Гл. Црк.“) помоћи ће, да се остваре праведне жеље народа нашег.

Нека би преблаг Господ Бог дао, да се вапим радом уједиње мисли, жеље, тежње свега народа, те да и опет буде српско све и свада, гдје је пређе српско било!

Књижевност и просвјета.

Исправка

У прошлом броју, под горњим натписом, у првом ступцу а трећем ретку озго стоји у VIII м у, мјесто у VIII о м (свеску). Исто у другом ступцу а трећем ретку оздо стоји (слабо какав) акцен т, мјесто слабо какав) је з и к.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Пикшић, 8. октобра

Промет домаћих производа у Црној Гори.

На данашњем пазару биле су раз-
ној трговини цијене ове:

Волови сума 180 кила од 35 до 40 ф. —
Краве од 90 кила од ф. 15 до 25. — Брави
од 15 кила ф. 3. 40 до 4. — Брави крупни
од ф. 5 до 12. — Прасад од 60 кила од
ф. 12 до 16. — Пигеница 1 ока то је 1
и по кило по новч. 10. — Урметин 1 и
по кило новч. 10. — Раж 1 и по кило нов.
8. — Јечам 1 и по кило нов. 7 1/4. — Дуван
у лист 1 и по кило новч. 90. — Дуван
дограм 1 и по кило нов. 60. — Масло 1.
и по кило ф. 1. — Скоруп 1 и по кило
нов. 50 до 60. — Сир бољи 1 и по кило
нов. 50. — Сир слаби 1 и по кило нов.
30. — Коже јареће 1 и по кило нов. 80.
— Коже јагњеће 1 и по кило нов. 60. —
Восак 1 и по кило ф. 1 и нов. 80.

ЧИТУЉА.

ФОТИНИ КОЛОКОТРОНИС

шћер Фота Цавеле, унука славног сулијот-
ског јунака Ламира Цавеле, удова генера-
ла Генеја Колокотрона, а снаха старог
војводе клефтанског, Тодора Колокотрона,
умрла је, у дубокој старости, у Атини, 26
септембра о. г.

Сахрањена је као краљица.

Сатужнијем срцем јављам пријатељима
и знанцима да се наш брат

КОСТО АЛЕКСИН ЉУМОВИЋ

посље кратковремене болести у 27. години
свога млађаног живота 4 тек. мјесеца у
вјечност преселио. Покојник се отличвао
својим тихијем и трудољубивијем жи-
вотом, блага родитељска љубав и ипоште-
ње крајина га да од свију пријатеља и
заница љубљен бише. Покојник је уз
пр. тјубу сродника, и пријатеља, и великијем
дјелом и пријатељима, попра-
ћен био до гроба. Сада је опојан по-
стојио и у правоставне цркве мјесенијем
покојника до гроба попраћено и туго нам
ублажише најердајнију благодарност са
овијем изјављујемо.

Црч и туга наших пријатеља једина
и једна која нам лично и писмено
најавише о овоме саучењу.

Како нама, тако мјесене парохи, и
свему Подгоричком грађанству, који
покојника до гроба попраћено и туго нам
ублажише најердајнију благодарност са
овијем изјављујемо.

Подгорица, 8 октобра 1890.

Ожалошћена браћа:

Филип и Јован Љумовић
са покојниковом сунругом и дјецом.

ЈАВНА ЗАХВАЛА.

Господин Марко Ј. Шабан, чим је
дошао са дужности из Бара и отпочиуо
код своје куће, дошао је у овдашњу школу
и даровао најспромићаним ученицима фор.
3 а. в. да набаве писаних материјала. —
Дародавац не тражи никакве захвалности,
ни од стране моје, ни од дарованих ученика;
јор он није даровао зато да му се захвали
— но из љубави епрам ученика. Кад је
гођ код своје куће, у свакој седмици походи
школу и љуби је из свег срца и душе. —
Па зато у име себе и дарованих
ученика, изричем му захвалност.

Онде му се захваљује — Али ја ово
не износим ради благодарности колико
примјера ради, да се други угледају на
истога, да сваком приликом притеку у
помоћ својој малој браћи.

Љуботин, 4 октобра 1890.

Мираш Вукић,
Учитељ.

Уредник и издавалац др. ЛАЗО КОСТИЋ.

О Г Л А С И.

PARIS
GRANDS MAGASINS DU
Printemps

NOUVEAUTÉS

Envoi gratis et franco

du catalogue général illustré renfermant
toutes les modes nouvelles pour la SAISON
d'Hiver, sur demande affranchie adressée à

MM. JULES JALUZOT & Ce
PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons
de tous les tissus composant nos immenses as-
sortiments, mais bien spécifier les genres et prix.
Expéditions dans tous les Pays du Monde
Le catalogue indique les conditions pour
l'envoi franco de port et de douane.

Interprétés dans toutes les Langues

POUR TOUTES

LES

PERSONNES LISANT LE FRANÇAIS

le journal le plus complet, le plus intéressant
et le meilleur marché est

L'EDITION INTERNATIONALE

HEBDOMADAIRE

de l'Indépendance belge, la seule publica-
tion conçue au point de vue véritablement
cosmopolite et international et donnant dans
dix pages grand format

comme les grands journaux anglais et améri-
cains

le résumé complet du mouvement politique,
littéraire, artistique, scientifique et mondain
de toutes les capitales du monde.

A chaque numéro est joint un

Supplément littéraire

réunissant la collaboration de tous les grands
romanciers, feuilletonistes, nouvellistes et chro-
niqueurs en vogue.

ABONNEMENT:

Un an, 25 FRANCS. 6 MOIS, 15 FRANCS

Tout abonné d'un an pour 1891 recevra
GRATUITEMENT le journal jusqu'à la fin
de 1890.

Nombres spécimens GRATIS et FRANCO
sur demande adressée à

Administration de l'Indépendance

17, RUE DES SABLES, BRUXELLES

On demande de bons agents dans
toutes les grandes villes.

!! JEFTINE, МИЛЕПЕ И ЕЛЕГАНТНЕ

КОЧИЈЕ

од 170 фор. а. в. и више. — Лака кола
(Sandläufer), Фаетони (Милорд), Батарди и
затворене кочије као и мртвачка кола.
Увјек у највећем избору готових на скла-
дшту,

Цијеници бадава и франко.

ЈОСИП БОГДАН,

творничар кочија у Будимпешти.

Творница: Pfauengasse Nro. 10—12.
Складиште: Museumring Nro. 10—19 und
Pfauengasse Nro. 7.

(1—10)

Мимо сваку другу новину!

ОПШТА КУХИЊСКА НАПРАВА.

Коју је признала париска свјетска
и бечка пољопривредна изложба, да је
најпрактичнија, најкориснија и најпотреб-

нија за сваку кућу, продата је у обје
изложбе, у више милијона комада.

Тој направи задивно се сваки живи
ко га је гођ видео, и домаћице и дјеча, и
сељаци и властела и т. д. и тако је чудо
учинио, да су стигле сидне наруџбине,
одма по првијем огласима о тој чудноватој
справи.

„Невјероватно па ипак истинито“

Та справа надмаша све досадашње
проналаске и може се употребити за ове
потребе:

За 1 минут може се том справом
ожулити, огрести или исјећи, по вољи,
крупније или ситније, 1 кило кртоле, рене,
роткве, хрена, лука, краставаца, свакога
воћа и т. д.

За 2 минута може се зготовити масла,
скорупа или повлаке, за по минута цијене
од млијека, шодо-а и т. д.

Даље служи и као микроскоп; уве-
личава сваку ствар 400 пута, те је много
корисна за испитивање јела и пића.

Таква направа од трајне коvine и са
неоштећеним перима стоји само

3 франка

докле још има спреме.

Шаље само за готово или на ривал
су једини

пошљачки завод

S. Altman

Wien, I., Dominikanerbastei, 23.

(2—15)

500

пута увеличана види се свака ствар кроза
скоро пронађени

Чудотворни Микроскоп за шпиг

који је зато препотребан за сваког тргов-
ца, учитеља, ученика, па потребан и ко-
ристан још и за сваку кућу ради испити-
вања јела и пића. Уза њ се добиња и дуна
која је много корисна кратковидима при
читању.

Шаље се само за готово или за по-
штанске марке, цијена

2 франка 50 сантима,

без трошка за сав Исток.

D. Klekner,

Wien, I. Postgasse 20.

(2—20)

ЧУЈ, ЧУЈ, ЧУЈ!

Обрадујте одмах своју домаћицу јут-
рос пронађеном кухинском справом, од
које је више милијона комада продато на
париск ј свјетској и бечкој пољопривред-
ној изложби.

Још никад невиђена

та справа служи за ове потребе: За 1
минут можете од млијека или скорупа на-
чинити масла, а за по минута млијечну
цијену, цијену или пунч од јаја и т. д.

За 1 минут можете ожулити, огрести
или исјећи 1 кило кртоле, лука, краставаца,
роткве, рене и т. д., крупно или ситно, по
вољи.

Даље служи та справа као микроскоп;
при испитивању јела и пића види се кроза
њ свака стварчица 400 пута виша.

Таквој справи састављеној из неоште-
тине коvine и пера цијена је премалена са

3 франка 50 сантима.

Та препотребна справа, ради своје нечу-
вене цијеноће, уведена је већ у све фами-
лије бечке и париске и може се добити
само у моје старославне фирме, за готово
или на ривалсу у све крајеве свијета.

D. Klekner,

Wien, I., Postgasse 20.

(2—20)

За цијелу Француску

набављам извјештаје о приликама
породичним, трговачким, финансијским,
индустријским, политичким, судским и
другим.

Јемчим за истинитост. За један
извјештај допјасом плаћа се 10 франака.

Обратите се на

P. Erard

52 rue des Pyrenées Paris.

!!! АКО ХОЋЕТЕ !!!

добро и јефтино пазарити, на-
ручите брзо за мушке:

Једно цијело одијело од стофе, фино,
нов начин (капут, прелук и гаће) добро
рађено, приђе за фиор. 18 —, сад за
фр. 10 —.

Исто одијело, прве врсте, приђе фиор.
22. —, сад фр. 14. —.

Исто одијело, особите врсте, приђе
фиор. 30. —, сад фр. 18. —.

За дјетиће од 8—16 година.

Цијело одијело од стофе, фино, ода-
брана кроја (капут, прелук и гаће) приђе
фр. 15. —, сад фиор. 8. —.

Исто одијело, прве врсте, приђе фиор.
22. —, сад фр. 12. —.

За дјецу од 2—10 год.

Цијело одијело, најфиније опреме,
приђе фиор. 7.50., сад фиор. 3.80.

Исто одијело, прве врсте, приђе фр.
12. —, сад фр. 5.50

Исто одијело, особите врсте, приђе
фр. 18. —, сад фр. 8. —.

При наруџбинама молимо да се мотри
на ово:

При одијелима за одрасле молимо
назначити тачно у сантиметрима ширину
груди и дужину крока, а за дјети-
ће и дјецу доба живота. Шаље се
одмах тек се пошље новац, или на исплату
на пошти (ривалсу).

Особита напомена: Сва поменута
роба најбоље је врсте и продаје се
по ту нечувено малу цијену са-
мо ради превелике стоварене
отовине.

KLEIN'S

Internationales Waaren-Exporthaus

Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело куп-
цу, измијениће се другим, или
ће се винути новац.

(25—25)

!!! СВАКО !!!

!! УШТЕДИ 100 НА 100 !!

АКО НАРУЧИ ОВЕ СТВАРИ:

Цијеле гаће (чакшире) од стофе,
инглеске, (сваке мјере), приђе фр. 4. —,
сад фр. 1.55.

Цијеле гаће од стофе (сваке мје-
ре) прве врсте, приђе фр. 4.80, сад фр. 1.95.

Цијеле гаће од стофе (сваке мј.)
особите врсте, приђе фр. 6. —, сад фр. 2.80.

Дјечја одијела за праће, од
2—10 год., праве боје по фиор. 1.30, 1.50-
1.80 до 2.20.

Гаће за праће, пртене, за радине
сваког посла од 90 новч. до фр. 1.80.

Дјечја хаљиница, одабран при-
бор, фина до 6 год., приђе фр. 2., сад 90 н.

Дјечја хаљиница, одабран при-
бор, од најфинија кретона, до 6 година,
приђе фр. 3. —, сад фр. 1.10.

Женске кош уље везене, од по-
става обичног, приђе фр. 1.50, сад 80 н.

Женске кош уље везене, од фина
поставе, приђе фр. 2.20, сад фр. 1.10.

Женске кош уље од пифона, вр-
ло фино везене, приђе фр. 2.10, сад фр. 1.20.

Радничке кош уље, најтеже вр-
сте у све боје по 80 новч., 90 новч., фр.
1. —, фр. 1.10.

Стофа за цијелокупно про-
љетње или љетње одијело у све
боје за највишег човјека фр. 4. —.

Одабран клубук, најновија чина
фр. 1.50.

Ко буде наручио клубука, да изволи
назначити обим главе, за гаће ширину
крока (дужина ноге изнутра) у сантиметр,
за дјецу доба живота. Вриједи заиста да
сваки покуша наручити што, да се увјери
о вавредној јефтиниости и ваљаности робе.

Шаље се одмах тек се пошље новац или
на исплату на пошти. Молимо да се добро
мотри на адресу:

KLEIN'S

Internationales Export-Waarenhaus

Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело куп-
цу, измијениће се другим, или
ће се винути новац.

(25—25)

У књ. црног. државној штампарији.